

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Гаєвський І.В.

здобувач,

Інститут підготовки кадрів

Державної служби зайнятості України

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕХОДУ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Аналізуючи сутність екологізації державної політики в умовах переходу до сталого розвитку, окрему увагу варто приділити ідентифікації сутності поняття екологічна свідомість, яка виступає її структурною складовою. Значний інтерес в даному відношенні становить концепція американського мислителя М. Мелнея, в межах якої під екологічною свідомістю запропоновано розуміти «ставлення до навколишнього середовища і розуміння небезпеки, яка несе загрозу основоположним умов життя людини викликаним нею самою (діяльністю людини), а також готовність людини знайти вихід з цього становища» [1, с. 590]. Виходячи із цього, вченим класифіковано компоненти екологічної свідомості серед яких: 1) екологічні знання, проявлені в діях і відображені в способі життя, і 2) заходи щодо поліпшення якості навколишнього середовища. Врахування таких компонент свідчить про те, що екологічна свідомість є важливим структурним елементом, який регламентує результативність принципів екологічної політики будь-якої держави гарантуючи їй відповідний перехід до умов сталого розвитку.

Також надзвичайно важливо враховувати складну структуру екологічної свідомості, методологічною функцією якої є «розроблення теорії охорони та раціоналізації природокористування», що тим самим і задає технологічні параметри реалізації екологічної політики держави. У підтвердження цього Дрейер О.К. вказав на два рівні екологічної свідомості, які визначають стратегічний характер діяльності держави у даній сфері, серед яких: буденна екологічна свідомість, яка визначається інтересами суспільства, й теоретична екологічна свідомість, яка є фундаментальним принципом діяльності органів державної влади у сфері забезпечення екологічного розвитку. При цьому в концепції вченого особлива увагу приділяється буденній екологічній свідомості, яка розглядається як «сукупність екологічних ідей, поглядів та уявлень, яка виникає безпосередньо з реального ставлення людини до природи, практичного освоєння людиною природних сил та явищ» [2, с. 149]. Це свідчить про те, що даний рівень екологічної свідомості не спирається на глибокі екологічні дослідження, а тому є не системним та стихійним, оскільки спирається на світосприйняття. В даному відношенні екологічна політика держави має

враховувати буденний екологічний рівень свідомості, оскільки він задає загальнометодологічні вектори діяльності держави у сфері забезпечення екологічного розвитку, оскільки включає змістовну сторону суспільної свідомості, й відображає повноту, цілісність світовідчуття та світосприйняття. У підтвердження логічності такої аргументації вчений вказав на те, що «буденна екологічна свідомість перебуває ближче, ніж теоретична екологічна свідомість до безпосередньої природної дійсності, до її складного і різноманітного потоку функціонування і розвитку, оскільки в ній повніше відображена специфіка екологічної ситуації з усіма її конкретними проявами». У такий спосіб буденна екологічна свідомість являючи собою первинну форму розуміння людиною природи та суспільством екологічного буття задає певну технологічну обумовленість для екологізації державної політики, відповідно до чого держава здобуває відповідні екологічні орієнтири для своєї діяльності.

Певну методологічну й технологічну регламентацію для екологізації державної політики також задає теоретичний рівень екологічної свідомості, який являє собою вищий гносеологічний рівень раціонально-систематизованої свідомості, який формується на основі теоретичного рівня знання внутрішніх, глибинних складових та закономірностей організації, функціонування та розвитку системи взаємодії «суспільство-природа». На даному рівні екологічної свідомості формується теорія екологічного знання, яке забезпечує глибинне змістовне наповнення концептуальної й технологічної складової державної політики. На даному рівні розробляються фундаментальні принципи та методологічні прийоми забезпечення реалізації екологічної функції держави на життєдіяльність суспільства. Саме теоретичний рівень екологічної свідомості виступає найбільш результативним інструментом вирішення актуальних екологічних проблем, виходячи із чого він і задає певні синтетичні принципи та прийоми реалізації екологічної політики. Ці принципи та прийоми по локалізації відповідних екологічних проблем лягають в основу відповідних екологічних програм, проектів, законодавчих ініціатив екологічних партій та громадських рухів. Теоретичний рівень екологічної свідомості у такий спосіб забезпечує формування певної інтегральної ідеї, визначає зміст національної екологічної політики. Це свідчить про те, що екологізація державної політики, яка здійснюється на основі теоретичного рівня екологічної свідомості слугує «розумному й цільовому управлінню саморозвитком людини, суспільства і природи, при якому задоволення життєвих потреб населення здійснюється без шкоди для населення майбутніх поколінь людей» [3, с. 130].

Список використаних джерел:

1. Maloney M. P. Ecology: let's hear from the people. An objective scale for the measurement of ecological attitudes and knowledge / M. P. Maloney, M. P. Ž Ward // *American Psychologist*. – 2012. – № 28. – P. 583-586.
2. Дрейер О.К., Лось В.А. Экология и устойчивое развитие / О.К. Дрейер, В.А. Лось. – М.: Изд-во Моск. гос. ун-та, 2017. – 231 с.
3. Kabisch N. Green Justice or just Green? Urban Green Space Provision in the City of Berlin / N. Kabisch, D. Haase // *Landscape and Urban Planning*. – 2014. – № 122. – P. 129-139.